

Ακάμας - μια κληρονομιά

Ανδρέας Δημητρόπουλος, Μυρούλα Χατζηχριστοφόρου

Η χερσόνησος του Ακάμα ευρίσκεται στο πιο ακραίο βορειοδυτικό μέρος της Κύπρου και είναι ο πιο εκτενής φυσικός βιότοπος που παρέμεινε στην Κύπρο. Η αισθητική ποιότητα του τοπίου είναι εμφανής με την πρώτη επαφή και αφήνει στον παρατηρητή μια ανεξίτηλη εντύπωση.

Η περιοχή του Ακάμα στην παρούσα της παρθένα κατάσταση χρειάζεται να διατηρηθεί και να προστατευτεί ειδικά, σαν θέμα προτεραιότητας. Μεγάλες περιοχές της Κύπρου έχουν ήδη υποστεί εκτεταμένες αλλαγές και πολλές φορές ανεπανόρθωτες ζημιές σαν αποτέλεσμα της επέμβασης του ανθρώπου.

Ο Ακάμας καλύπτει μια έκταση 100 τετρ. Χιλιομέτρων και προς την πλευρά της θάλασσας καταλήγει σε μια ακτή αμμόδη εναλλασσόμενη με βραχώδη που εκτείνεται από το Ακρωτήρι Αρναούτι προς τον κόλπο της Χρυσοχούς στα βορειοανατολικά και στα νότια εκτείνεται μέσω της χερσονήσου της Λάρας προς το Ακρωτήρι Δρέπανο. Εσωτερικά η περιοχή του Ακάμα συνορεύει με γεωργική γη γύρω από την Πόλη και τη Δρούσια.

Η οροσειρά του Ακάμα κυμαίνεται μεταξύ 300-400 μέτρα πάνω από το επίπεδο της θάλασσας κι εκτείνεται και χωρίζει την περιοχή του Ακάμα σε δύο· η μια που βλέπει προς τη Δύση και η άλλη προς την Ανατολή. Το μεγαλύτερο υψόμετρο είναι 428 μέτρα. Η γεωλογία της περιοχής δημιουργεί ένα πολύπλοκο μωσαϊκό που έχει αντίκτυπο στη μορφολογία του εδάφους καθώς και στη χλωρίδα και πανίδα.

Δεν υπάρχει σύγχρονο οδικό δίκτυο που να δίνει δίοδο στην περιοχή πράγμα που βοήθησε πολύ στη διατήρηση του φυσικού του χαρακτήρα.

Όσον αφορά τη χλωρίδα του Ακάμα η ποικιλία και η ιδιαιτερότητα είναι το χαρακτηριστικό της.

Οι ομάδες βλάστησης που βρίσκονται σε αφθονία στον Ακάμα παρουσιάζουν στενή σχέση μεταξύ των ειδών που συναντώνται του υψόμετρου και της πολύπλοκης γεωλογίας του εδάφους της περιοχής.

Ο Ακάμας αποτελεί ένα από τα πιο χαρακτηριστικά είδη Μεσογειακού δάσους του γνωστού σαν μακί (maqui) δηλαδή δάσους που αποτελείται από χαμηλή βλάστηση (όπως ο αόρατος κλπ.) που παρέμεινε σχετικά ανέπαφο και παρθένο.

Τα είδη δε φυτών που επικρατούν είναι: το *Pinus brutia* (ο κοινός πεύκος), το *Juniperus phoenicea* (αόρατος), είδη *Cistus* (ξυσταριά) και ένας αριθμός από μοναδικά ενδημικά είδη. Είδη δηλαδή που μόνο στην Κύπρο βρίσκονται. Πολλά μόνο στον Ακάμα.

Στον Ακάμα βρίσκεται π.χ. το ενδημικό φυτό *Alyssum akamasikum*. Είναι η μοναδική περιοχή σ' ολόκληρο τον κόσμο που έχει αυτό το φυτό και το οποίο βρίσκεται σε μεγάλο αριθμό πράγμα πολύ παράξενο.

Άλλα ενδημικά φυτά που συναντώνται στον Ακάμα είναι:

- *Amarenthacea Bosea cypria*
- *Phlomis cypria*
- *Ballota integrifolia*
- *Helientherum obtusifolium*

- *Thumus integer*
- *Salvia cypria*

Επίσης μεγάλη ποικιλία ορχιδέων συναντάται στον Ακάμα. Μεταξύ αυτών είναι το είδος *Orchis punctulata* πολύ σπάνιο στην Κύπρο και σπανιότατο σ' όλη την Ευρώπη και το *Orchis laxiflora* σπάνιο στην Κύπρο. Η Κυπριακή τουλίπα *Toulipa cypria* είναι ενδημικό της Κύπρου (δεν βρίσκεται πουθενά αλλού) και βρίσκεται μόνο στον Ακάμα και στη Μύρτου στην κατεχόμενη Κύπρο.

Επιπλέον ο Ακάμας είναι η μόνη περιοχή της Κύπρου που είναι προικισμένη με εκτεταμένη και πλήρη πεδινή βλάστηση σε συνδυασμό με την δασική βλάστηση. Αν και η αρχική βλάστηση (original vegetation) έχει μεταβληθεί από την ανθρώπινη και ζωογενή επίδραση καθ' όλη την ιστορία του, δικαιολογείται ακόμη να μιλούμε, αν και με επιφύλαξη, ότι ο Ακάμας παρέμεινε πολύ κοντά στην παρθένα του κατάσταση. Αυτό ενισχύεται και από το ότι μόνο ο Ακάμας έχει δάσος που συνορεύει με την ακτή σε σύγκριση με τις υπόλοιπες περιοχές της Κύπρου που κατά μήκος της ακτής έχουν απογυμνωθεί από δάση.

Εκτός από την χλωρίδα και η πανίδα του Ακάμα παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον.

Στην παραλία της Λάρας αναπαράγονται οι θαλάσσιες χελώνες Loggerhead (*Caretta caretta*) και η Πράσινη χελώνα (*Chelonia mydas*) σπάνια είδη στην Μεσόγειο. Ειδικά η πράσινη χελώνα σ' ολόκληρη την Μεσόγειο αναπαράγεται μόνο στις παραλίες της Λάρας και του Ακάμα.

Σε άλλη περιοχή του Ακάμα ζει και αναπαράγεται μια από τις τρεις ομάδες του γύπα (*Griffin vulture*) που ζουν στη Κύπρο, ένα σπάνιο είδος που κινδυνεύει να εξαφανιστεί και το οποίο προστατεύεται σε όλες σχεδόν τις χώρες και στην Κύπρο φυσικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός του έχει μειωθεί σήμερα στο ελάχιστον και σήμερα στην Κύπρο υπολογίζεται ότι υπάρχουν μόνο περίπου 20 ζευγάρια από τα οποία 2-3 ζευγάρια ζουν στον Ακάμα.

Ο Ακάμας αποτελούσε τον βιότοπο των αγριόχοιρων οι οποίοι τελικά εξαφανίστηκαν λόγω εντατικού κυνηγιού. Οι πληροφορίες που υπάρχουν αναφέρουν ότι πριν 40-50 χρόνια υπήρχαν ακόμη αγριόχοιροι στον Ακάμα.

Επίσης σε πηγές του Ακάμα ζει το σπάνιο καβούρι του γλυκού νερού *Potamion potamios* ένα είδος που σχεδόν έχει εκλείψει από τις άλλες περιοχές του νησιού λόγω χρήσης DDT.

Η απειλή για την χλωρίδα και πανίδα και η μείωση του αριθμού των ειδών των φυτών και των ζώων έχει φθάσει σε ανησυχητικά επίπεδα σε ολόκληρο τον κόσμο. Τόσο πολύ ανησυχητικό είναι που διεθνείς οργανισμοί όπως UNEP, IUCN, World Wildlife Fund κλπ. θεωρούν την διατήρηση των ειδών και βιότοπων σαν ένα από τα μεγαλύτερα και πιο πιεστικά προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει άμεσα η ανθρωπότητα.

Υπάρχει άμεσος κίνδυνος για μείωση και ολική απώλεια των βιοτόπων και φυτών και των ζώων αυτών από την τουριστική, αστική, γεωργική, δασική και κτηνοτροφική ανάπτυξη.

Για να σωθεί αυτή η άγρια και ανεπανάληπτη ομορφιά του Ακάμα ανέπαφη και παρθένα και για να προληφθεί μια τέτοια καταστρεπτική ανάπτυξη πρέπει ο Ακάμας να προστατευτεί το συντομότερο. Να κρατηθεί δηλαδή μακριά από κάθε ανάπτυξη, όπως είναι σύγχρονοι δρόμοι, ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις κλπ.

Μια τέτοια περιοχή αυτού του τύπου θα είναι μοναδική για τα νησιά της Μεσογείου και ως εκ τούτου θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης των ξένων μελετητών και ερευνητών της φύσης, και να

συμβάλει στην προβολή της Κύπρου σαν μιας πολιτισμένης χώρας, για να διατηρήσει επίσης για τις επόμενες γενεές μια μοναδική κληρονομιά που θα αντικατοπτρίζει την Κυπριακή φύση όπως ήταν πριν την επέμβαση του ανθρώπου.

Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Εντός των Τειχών (Τεύχος 10), Δεκαετία 1980-1989, 1986, Λευκωσία, Λευκωσία (νότια), Οικολογία, Ακάμας

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:entostonteixon:no_10:akamas

Last update: **2025/07/15 13:46**

